

TZ: Helena Válková: Stejně jako chytrou karanténu je potřeba prosazovat i chytrou prevenci v případě obětí domácího násilí i ohrožených rodin s dětmi

Praha, 16. dubna 2020 – Na dnešní tiskové konferenci v budově Úřadu vlády upozornila zmocněnkyně vlády pro lidská práva Helena Válková na mimořádný dopad koronavirové pandemie na rodiny i na složitost, kterou tato pandemie způsobuje obětem domácího i sexuálního násilí, chtějí-li vyhledat pomoc.

Specializované služby, intervenční centra a azylové domy dále poskytují své služby, ale pro oběti domácího násilí může být velmi nebezpečné a riskantní spojit se s poradenským centrem v době, kdy je násilná osoba v jejich blízkosti. Obdobně složité je vyhledat pomoc pro oběti sexuálního násilí, obzvláště pokud toto násilí probíhá v blízkých vztazích.

„Pro všechny rodiny musí být poslední týdny velmi náročné. Může docházet k eskalaci konfliktů a v některých případech k prohlubování projevů domácího násilí. O to důležitější je, abychom dokázali i nyní nabídnout obětem pomoc a reagovat na potíže, kterým čelí. Obrátila jsem se proto na ministerstva, aby na oběti domácího násilí a na situaci v rodinách pamatovaly i nyní. V současné době podobně jako v oblasti karantény již nestačí přijímat plošná opatření, ale je třeba uplatňovat postupy a řešení, která chytrým způsobem pomáhají řešit případy nejohroženějších skupin, jako jsou děti či oběti domácího a sexuálního násilí. Jinými slovy, stejně jako u chytré karantény je potřeba prosazovat chytrou prevenci,“ řekla vládní zmocněnkyně pro lidská práva Helena Válková.

Předsedkyně Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách a psycholožka neziskové organizace ROSA Branislava Marvánová Vargová představila [23 konkrétních doporučení](#), jak na aktuální situaci reagovat, která výbor schválil pro dotčená ministerstva. K doporučením patří např. průběžné vyhodnocování **účinnosti nových postupů v případech vykázaní** (tzv. monitoring domácnosti, kdy není násilná osoba např. z důvodu karantény vykázána, ale policie pravidelně situaci v domácnosti monitoruje), šíření **informací o linkách pro oběti** a pro pomoc rodinám v krizi či **lepší metodické vedení orgánů sociálně-právní ochrany dětí a zajištění toho, aby pracovníci a pracovnice OSPOD v rodinách riziko násilí průběžně vyhodnocovali.**

V návaznosti na tato doporučení již také nejvyšší státní zástupce vydal **sdělení k postihování případů domácího a sexuálního násilí v souvislosti s nouzovým stavem**. Upozornil v něm na to, že spáchání tr. činů, jako jsou týrání osoby ve společném obydlí či znásilnění, v nouzovém stavu odůvodňuje obecné přitěžující okolnosti dle trestního zákoníku.

„Organizace pomáhající obětem fungují i během pandemie. Musíme reagovat na specifické podmínky a své služby nyní poskytujeme více online, přes telefon, e-maily a chat. Jako důležitou vnímáme také prevenci, a proto jsme ve spolupráci s Nadací Vodafone spustili projekt, kdy informujeme kurýry a doručovatelky, jak rozpoznat znaky domácího násilí a jak mohou reagovat. Využívají při tom také bezplatnou aplikaci Bright Sky. ROSA se snaží být obětem blíž, a proto otevíráme nové místo, kde mohou oběti vyhledat pomoc například při nákupu potravin,“ řekla Branislava Marvánová Vargová.

Rodiny s dětmi ovšem nečelí jen problémům spojeným s přímým násilím. Řada rodin se ocitá v hmotné nouzi či čelí výpadkům sociálních služeb pro práci s dětmi. Tyto služby jsou zásadní pro rodiny ze znevýhodněného sociálního zázemí. **„Je třeba ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí uvolnit pracovníky sociálně aktivizačních služeb a nízkoprahových klubů pro děti a mládež. Samozřejmě při poskytnutí nezbytných ochranných pomůcek. Dále pak je nutné zvýšit ošetrovné nízkopříjmovým rodinám až na 80 % původního příjmu. Nesmíme zapomenout ani na vyšší podporu rodičů dětí se zdravotním postižením, kterým nyní často chybí potřebné asistenční a**

odlehčovací služby,“ konstatovala na tiskové konferenci předsedkyně Výboru pro práva dítěte Klára Laurenčíková.

Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy výbor doporučil zlepšit pomoc se vzděláváním v domácím prostředí, vydat stanovisko k zajištění zákonného nároku na podpůrná opatření ve vzdělávání i během karanténních opatření či zajištění možnosti pravidelných návštěv dětí v ústavních zařízeních.

Statistické údaje zatím neukazují zásadnější nárůst registrovaných případů domácího a sexuálního násilí. **V březnu 2020 policie evidovala 111 případů vykazání násilné osoby ze společného obydlí. Ve stejném období loňského roku to bylo 97 případů.** Přibližně o třetinu naopak klesly počty evidovaných trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí či znásilnění.

Ze zkušeností neziskových organizací zároveň vyplývá, že lidé v době nouzových stavů řeší prioritně jiné problémy – ochranu zdraví a majetku. K nárůstu počtu ohlášených případů domácího násilí dochází až po odeznění bezprostředního nebezpečí.